

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра національної безпеки**

СИЛАБУС

**вибіркового освітнього компонента
БЕЗПЕКА ОСОБИ**

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Безпека особи»

Розробник: Майко Т.С., кандидат політичних наук, доцент кафедри національної безпеки.

|

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

доц. О. М. Дмитренко

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри національної безпеки, протокол № 6 від 10 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

доц. О. М. Дмитренко

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання		Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 2-й
		Семестр 4-й
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Майко Тетяна Степанівна

Науковий ступінь: кандидат політичних наук

Посада: доцент кафедри національної безпеки

Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса): +380509830495, maiko.tetyana@eenu.edu.ua

Дні занять (посилання на електронний розклад): <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового компонента «Безпека особи» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Соціокультурна безпека» є формування у здобувачів освіти комплексної системи знань про правові, соціальні, психологічні та цифрові аспекти захисту людини в сучасному світі.

Поставлена мета обумовлює такі *основні завдання*:

- Розкрити зміст концепції «Людської безпеки» (Human Security) як альтернативи державоцентричному підходу.

- Вивчити міжнародні стандарти та конституційні гарантії захисту особи від катувань, дискримінації та неправомірного нагляду.
- Дослідити джерела та види загроз безпеці особи в інформаційному, соціокультурному та екологічному просторах.
- Навчити студентів ідентифікувати ознаки державного свавілля та порушень презумпції невинуватості.
- Виробити навички оцінки індивідуальних ризиків (соціальних, цифрових, криміногенних) та проектування способів їх мінімізації.
- Сформувати вміння використовувати цифрові та юридичні інструменти для самозахисту й захисту прав інших осіб.
- Виховувати повагу до гідності людини як найвищої соціальної цінності у професійній діяльності правоохоронця чи держслужбовця.
- Сформувати стійке переконання у необхідності цивільного контролю за сектором безпеки та оборони.
- Розвинути критичне ставлення до державної пропаганди та маніпулятивних технік впливу на особистість.

Soft skills:

- критичне та аналітичне мислення (аналіз загроз людській безпеці, деконструкція маніпулятивних впливів та державної пропаганди, оцінка ризиків у сфері приватності);
- навички аргументованого усного та письмового мовлення (участь у дискусіях про межі втручання держави у приватне життя, підготовка правозахисних запитів, есе та аналітичних записок);
- комунікативні навички та вміння працювати в команді (моделювання ситуацій взаємодії з правоохоронними органами, групове розв'язання кейсів щодо захисту прав потерпілих);
- здатність до прийняття виважених рішень у кризових ситуаціях (оцінка варіантів поведінки під час надзвичайних подій, правопорушень або незаконного тиску з метою мінімізації шкоди);
- навички роботи з інформацією та цифрова гігієна (критичне осмислення джерел, робота з державними реєстрами, налаштування інструментів захисту персональних даних та анонімності);
- етична відповідальність та повага до людської гідності (дотримання академічної доброчесності, розуміння етичних меж застосування сили та пріоритету прав людини над державним інтересом);
- навички самоорганізації та управління часом (виконання самостійних досліджень, моніторинг змін у законодавстві щодо безпеки особи у визначені терміни);
- адаптивність і готовність до навчання впродовж життя (постійне оновлення знань про новітні кіберзагрози, зміни у безпековому середовищі та міжнародні стандарти захисту прав);
- навички юридичної та психологічної самооборони (публічна презентація результатів аналізу безпекових кейсів, захист власної позиції у відносинах із представниками владних структур).

4 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
	о					

Тема 1. Теоретико-методологічні засади безпеки особи	16	2	2	11	1	ВЗ + ДС+ РЗ/К /8
Тема 2. Правове забезпечення безпеки особи в Україні та світі.	16	2	2	11	1	ВЗ + ДС+ РЗ/К /8
Тема 3. Соціально-економічні чинники безпеки особистості	14		2	11	1	ВЗ + ДС+ РЗ/К /8
Тема 4. Психологічна безпека та стійкість особистості	16	2	2	11	1	ВЗ + ДС+ РЗ/К /8
Тема 5. Інформаційна та цифрова безпека людини	16	2	2	11	1	ВЗ+ ДС+ РЗ/К /8
Тема 6. Екологічна та техногенна безпека людини.	14		2	11	1	ВЗ+ ДС+ РЗ/К /8
Тема 7 Культурна та ідентичнісна безпека особи	14		2	11	1	ВЗ+ ДС+ РЗ/К /8
Тема 8. Безпека особи в умовах збройних конфліктів та криз.	14		2	11	1	ВЗ+ ДС+ РЗ/К /8
Тема 9. Кримінологічні аспекти безпеки особистості	14		2	11	1	ВЗ+ ДС+ РЗ/К /8
Тема 10. Стратегії та технології особистої безпеки в сучасному світі	16	2	2	11	1	ВЗ+ ДС+ РЗ/К /8
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота № 1						10
Контрольна робота № 2						10
Всього годин / Балів						100

Методи контролю: ВЗ – відвідування занять, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз документу тощо.

Питання для обговорення на практичних заняттях

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретико-методологічні засади безпеки особи 1. Сутність безпеки особи в системі людиноцентричної парадигми 2. Концепція людської безпеки як пріоритет над державними інтересами 3. Баланс між індивідуальною свободою та державним примусом 4. Держава як гарант та як потенційне джерело загроз для особи 5. Еволюція уявлень про межі втручання влади у простір людини	2 год.
2	Тема 2. Правове забезпечення безпеки особи в Україні та світі 1. Міжнародні стандарти обмеження державної влади щодо особи 2. Конституційний захист людини від протиправних дій держорганів 3. Механізми оскарження рішень влади в національних та міжнародних судах 4. Правовий статус особи в умовах надзвичайного та воєнного стану 5. Гарантії недоторканності особистого життя від державного нагляду	2 год.
3	Тема 3. Соціально-економічні чинники безпеки особистості	2 год.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна стабільність особи як запобіжник політичному маніпулюванню 2. Відповідальність держави за соціальне виключення та бідність громадян 3. Ризики державної монополії на розподіл соціальних благ 4. Соціальне страхування та захист від фінансового свавілля інституцій 5. Вплив державної корупції на рівень добробуту та безпеки індивіда 	
4	<p>Тема 4. Психологічна безпека та стійкість особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна стійкість до державної пропаганди та ідеологічного тиску 2. Захист особи від психологічних катувань та нелюдського поводження 3. Роль довіри до державних інституцій у підтримці ментального здоров'я 4. Психологічні наслідки неправомірного затримання чи переслідування влади 5. Формування критичного мислення як інструмента захисту від маніпуляцій 	2 год.
5	<p>Тема 5. Інформаційна та цифрова безпека людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Межі законного доступу держави до персональних даних громадян 2. Ризики створення цифрового концтабору та тотального стеження 3. Свобода слова в мережі та державна цензура під приводом безпеки 4. Захист приватної кореспонденції від несанкціонованого прослуховування 5. Інформаційна гігієна в умовах державних інформаційних операцій 	2 год.
6	<p>Тема 6. Екологічна та техногенна безпека людини</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право на безпечне довкілля та державна прихованість екологічних катастроф 2. Відповідальність влади за техногенні ризики промислових об'єктів 3. Державна політика утилізації небезпечних відходів та здоров'я нації 4. Механізми компенсації особи за шкоду заподіяну екологічною недбалістю влади 5. Прозорість моніторингу природних загроз як обов'язок держструктур 	2 год.
7	<p>Тема 7. Культурна та ідентичнісна безпека особи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Захист від примусової асиміляції та державної уніфікації культури 2. Мова як простір особистої свободи та об'єкт державного регулювання 3. Свобода совісті та захист від державного втручання у справи релігії 4. Культурна ідентичність меншин у відносинах з державною більшістю 5. Протидія ксенофобії що толерується або підтримується владою 	2 год.
8	<p>Тема 8. Безпека особи в умовах збройних конфліктів та криз</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обов'язки держави щодо захисту цивільних під час воєнних дій 2. Ризики примусової депортації та незаконної мобілізації особи 3. Правовий статус людини на тимчасово окупованих територіях 4. Державна підтримка та захист прав вимушено переміщених осіб 5. Відповідальність посадових осіб за військові злочини проти громадян 	2 год.
9	<p>Тема 9. Кримінологічні аспекти безпеки особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протидія поліцейському свавіллю та тортурам у правоохоронній системі 	2 год.

	2. Презумпція невинуватості як ключовий елемент безпеки від держави 3. Захист прав потерпілих від злочинів вчинених представниками влади 4. Прозорість діяльності силових структур перед громадськістю 5. Етичні кодекси поведінки держслужбовців у сфері безпеки особи	
	Тема 10. Стратегії та технології особистої безпеки в сучасному світі 1. Громадський контроль за діяльністю спецслужб та правоохоронців 2. Правозахисний рух як інструмент стримування державного апарату 3. Цифрова самооборона та анонімність як спосіб збереження приватності 4. Навички юридичного захисту у відносинах з представниками влади 5. Майбутнє людської безпеки в умовах посилення державного нагляду	2 год
	Всього	20 год

Завдання для самостійного опрацювання

1. Проаналізуйте Доповідь про людський розвиток ООН (1994). Випишіть 7 основних компонентів людської безпеки та порівняйте їх із пріоритетами національної безпеки, що визначені в чинній Стратегії національної безпеки України.
2. Опрацюйте Закон України «Про Національну поліцію» та «Просцесуальний кодекс». Складіть «Пам'ятку особи при затриманні», акцентуючи увагу на правах, які держава не може обмежити навіть в умовах воєнного стану.
3. Використовуючи методiku В. Антошкіна (з рекомендованої літератури), проведіть самоаналіз рівня власної економічної безпеки. Визначте основні зовнішні ризики (державна інфляція, зміни податкового законодавства) та шляхи їх мінімізації.
4. Оберіть один офіційний реліз або звернення державного органу (України або іншої країни). Проаналізуйте його на наявність маніпулятивних технік, закликів до емоцій замість раціональних аргументів та оцініть його вплив на психологічну безпеку аудиторії.
5. Проведіть пошук інформації про себе у відкритих реєстрах та соціальних мережах. Оцініть, який обсяг даних про вас доступний державним органам та третім особам. Підготуйте рекомендації щодо налаштування приватності (digital hygiene).
6. Дослідіть звіт Міністерства захисту довкілля про стан екології у вашому регіоні. Знайдіть 2-3 приклади «інформаційної закритості» або замовчування екологічних загроз з боку місцевої влади та запропонуйте механізм громадського контролю.
7. Напишіть рефлексивне есе (до 3 сторінок), аналізуючи, як державна мовна політика впливає на відчуття безпеки окремої особи та де проходить межа між захистом національної ідентичності та порушенням прав індивіда.
8. Порівняйте обсяг прав та соціальних гарантій, що надаються державою вимушено переміщеним особам в Україні та країнах ЄС (на вибір). Виявіть «прогалини» в українському законодавстві, які створюють безпекові ризики для цієї категорії громадян.
9. у ЗМІ приклад резонансної справи, де корупційні дії державних посадовців призвели до прямої загрози безпеці конкретних осіб (наприклад, неякісне будівництво укриттів, закупівля фальсифікованих ліків тощо). Опишіть ланцюжок наслідків.
10. Підготуйте проект позовної заяви або звернення до Омбудсмена щодо порушення права на приватність у зв'язку з неправомірним збиранням чи використанням персональних даних державними структурами.
11. Проаналізуйте діяльність релігійних організацій, які мають центри управління в країні-агресорі. Обґрунтуйте, як держава має балансувати між захистом свободи совісті та захистом інформаційно-психологічного простору особи.
12. Сформулюйте власну стратегію безпечної взаємодії з державою на наступні 5 років. Які цифрові, правові та соціальні інструменти ви плануєте використовувати, щоб залишатися суб'єктом, а не об'єктом державної безпекової політики?

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Здобувач має виконати у повному обсязі усі види діяльності із навчальної дисципліни «Безпека особи», бути присутніми на аудиторних заняттях. Якщо здобувач відсутній на занятті, він може надіслати виконане семінарське заняття у письмовому вигляді. Претендувати на максимальну кількість балів можна, якщо семінарське виконане у вигляді презентацій, використана нова актуальна наукова література, робота є авторською, без порушень авторських прав.

Освітній процес відповідає «Положенню про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 30.08.2023р. (<https://surl.lu/iidotx>). Семестровий залік виставляється за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених програмою (силабусом) навчальної дисципліни. При цьому здобувач повинен набрати не менше 60 балів.

Конфліктні ситуації вирішуються згідно Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/33MTIM>).

Згідно Положення про академічну мобільність здобувачів освіти (<https://bit.ly/3oMzMkk>), власне право неформальну освіту, здобувач може отримати найвищу кількість балів за певні теми, якщо взяв участь у тренінгу, конференції, науковому семінарі, проблемній групі та ін.

Здобувач вчасно здає усі види робіт. Викладач інформує про терміни здачі контрольних робіт.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Вид контролю	Вид навчальної діяльності	Оцінювання
Поточне оцінювання	Робота на лекціях:	
	- присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за кожне відвідування 1 бал
	- участь у експрес-опитуванні	за правильну відповідь 0,4 бала
	<i>Всього за роботу на лекціях здобувач може отримати до 7 балів</i>	
	Робота на практичних заняттях.:	
	- присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за кожне відвідування 0,5 бала
	- доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді)	за кожну доповідь з презентацією максимум 5 бали
- участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, усне опитування, рішення практичних задач	за правильну відповідь 0,5 бала	
<i>Всього за роботу на практичних заняттях здобувач може отримати до 60 балів</i>		
Самостійна робота		
	Самостійна робота: опрацювання навчально-методичної літератури через конспектування, створення тез, анотацій та рецензій, підготовку рефератів; виконання практичних завдань, тестів, створення презентацій тощо.	до 1,3 бала.
<i>Всього за самостійну роботу здобувач може отримати до 13 балів</i>		
Рубіжний контроль	Контрольна робота	за кожне правильно виконане завдання – 5 балів. максимальна оцінка – 10 балів
	Контрольна робота	за кожне правильно виконане завдання – 5 балів. максимальна оцінка – 10 балів

Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, виконання досліджень тощо	Згідно з рішенням кафедри
Підсумковий контроль	Залік виставляється за результатами поточного та рубіжного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни	Критерії оцінювання зазначено в п. VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- 1) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- 2) обов'язкове посилення на джерело інформації у разі використання, ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- 3) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- 4) дотриманні принципів та положень Кодексу професійної етики;
- 5) надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень, джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо деделайнів та перескладання

Поточний контроль за темами курсу здійснюється в рамках практичних занять, що проводяться згідно з розкладом.

Здобувач освіти має право повторно скласти поточний контроль за темою лише один раз.

Якщо тема передбачає надання здобувачем усної відповіді щодо питань плану теми, то здобувач освіти має право повторно скласти ту частину (ті частини) завдань, за які ним одержані бали нижче максимальних.

Зараховується найбільший результат, одержаний здобувачем освіти за результатами складання відповідної частини завдань або їх повторного складання.

Не допускається підвищення здобувачем балів, що отримуються в ході поточного контролю знань, шляхом зарахування балів за результатами лише усних відповідей.

Здобувач має право повторно скласти поточний контроль за темою шляхом виконання комплексного завдання у формі есе. Комплексне завдання у формі есе передбачає вивчення студентом відповідного питання плану за темою.

Есе повинно містити такі елементи: титульний аркуш із зазначенням відомостей про автора та теми; зміст (за необхідності), в якому викладається структура есе з наведенням сторінок розміщення його окремих частин; вступ (обсягом в 5 – 10 речень) в якому міститься обґрунтування актуальності питання і його постановка; основна частина обсягом 3 – 6 сторінок А4 (шрифт Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5, усі поля – 2 см) в якій наводяться думки автори з порушення питання та їх аргументація; список використаних джерел (мінімум 5 праць наукового характеру), оформлений у відповідності з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Загальний обсяг есе разом зі списком використаних джерел 4 – 7 сторінок, не рахуючи титульного аркуша.

Повторно виконати роботу, що проводиться в рамках підсумкового контролю, не можна. Здобувач освіти може виконати підсумкову роботу, якщо він її не виконував у

відведений для цього час.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для всіх слухачів курсу у визначений деканатом час до дати, встановленої для повторного проведення заліку («перша, друга та третя відомості»).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Семестровий залік виставляється за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених програмою (силабусом) навчальної дисципліни. При цьому здобувач повинен набрати не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написати підсумковий тест тощо).

Повторне складання заліку, у разі отримання незадовільної оцінки, допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету

Питання, що виносяться на залік.

1. Генезис концепції людської безпеки в міжнародній політиці
2. Співвідношення індивідуальної безпеки та державного суверенітету
3. Суб'єктивний та об'єктивний виміри безпеки особистості
4. Класифікація загроз безпеці особи в сучасному світі
5. Безпека особи як базова категорія гуманітарного права
6. Міжнародні гарантії захисту людини від державного насильства
7. Роль Загальної декларації прав людини у забезпеченні безпеки індивіда
8. Конституційні обов'язки держави щодо охорони життя та здоров'я особи
9. Принципи обмеження прав людини в інтересах національної безпеки
10. Правові механізми захисту особи від незаконного затримання
11. Вплив рівня бідності на загальний стан безпеки особистості
12. Соціальні стандарти життя як фундамент безпеки особи
13. Ризики економічної залежності особи від державних виплат
14. Безпека особи в умовах трудової міграції та безробіття
15. Роль середнього класу в забезпеченні суспільної стабільності
16. Державна політика подолання соціальної нерівності
17. Право особи на безпечне для життя довкілля
18. Відповідальність держави за приховування екологічної інформації
19. Алгоритми безпечної поведінки при техногенних катастрофах
20. Соціальний захист постраждалих від екологічного недбальства
21. Психологічна стійкість особи в умовах гібридних загроз
22. Механізми захисту від державної пропаганди та маніпуляцій
23. Поняття когнітивної безпеки та захист від дезінформації
24. Вплив стресогенних чинників на безпеку професійної діяльності
25. Психологічна безпека особи в сімейних та побутових стосунках
26. Межі приватного життя в епоху цифрового нагляду
27. Право особи на анонімність та цифрову самооборону
28. Захист персональних даних від несанкціонованого державного доступу
29. Ризики кібербулінгу та заходи індивідуальної протидії
30. Роль медіаграмотності в забезпеченні інформаційної безпеки
31. Захист національно-культурної ідентичності як право особи
32. Мовна політика та її вплив на внутрішню безпеку людини
33. Ризики культурної асиміляції в умовах глобалізації
34. Свобода віросповідання та захист від релігійного екстремізму
35. Державне втручання в діяльність релігійних громад та безпека вірян

36. Толерантність як чинник безпечного соціокультурного середовища
37. Протидія мові ворожнечі в публічному просторі
38. Збереження культурної спадщини в зонах воєнних конфліктів
39. Релігійний фактор у системі державної безпеки України
40. Культурні права меншин та гарантії їхнього захисту від держави
41. Міжнародне гуманітарне право про захист цивільного населення
42. Ризики для безпеки особи під час окупації територій
43. Соціальна адаптація та безпека вимушено переміщених осіб
44. Протидія торгівлі людьми при виїзді за кордон
45. Превенція домашнього насильства та роль державних служб
46. Захист особи від катувань та нелюдського поводження в тюрмах
47. Віктимологічна профілактика злочинів проти особи
48. Право на самооборону та використання засобів захисту
49. Протидія корупції як засіб підвищення безпеки громадян
50. Безпека особи при взаємодії з правоохоронними органами
51. Громадський контроль за сектором безпеки та оборони
52. Роль неурядових організацій у захисті прав людини
53. Технології «Смарт-сіті» та їхній вплив на безпеку городян
54. Використання штучного інтелекту в системах громадської безпеки
55. Формування культури безпеки в системі освіти
56. Волонтерство як ресурс забезпечення індивідуальної безпеки
57. Правові основи цивільного захисту в територіальних громадах
58. Етичні межі застосування сили державою проти особи
59. Стратегічне прогнозування особистих безпекових ризиків
60. Відповідальність особи за забезпечення власної безпеки

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. (з протоколами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
3. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
4. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII.
5. Стратегія національної безпеки України: Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020.
6. Стратегія інформаційної безпеки: Указ Президента України від 28.12.2021 № 685/2021.
7. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI.
17. Аналіз психологічних аспектів впливу масової культури на суспільство в умовах гібридної війни / Т. П. Козарь та ін. Держава та регіони. 2024. № 4.
8. Антошкін В. К. Рівень і якість життя населення регіонів та їх вплив на соціально-економічну безпеку. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2014. № 1. С. 95–99.
9. Білоус І. І. Поняття соціальної безпеки та її роль в системі національної безпеки держави. Ефективна економіка. 2019. № 3.
18. Бортніков В. І., Майко Т. С. Політичні аспекти регіональної ідентифікації населення України. Вісник Одеського національного університету. Серія: Соціологія і політичні науки. 2013. Т. 18, вип. 2(3). С. 16–21.
19. Грушко І., Майко Т., Стрелков В. Упровадження сучасних стандартів НАТО із забезпечення гендерних перспектив у секторі безпеки і оборони. Litorus Volyni. 2024. № 31. С. 116–120. URL: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2024.31.18> (дата звернення: 08.01.2025).
20. Денисюк В., Байрак С., Майко Т. Цілі сталого розвитку в соціальній безпеці України. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends : Collection of scientific papers «АОГОС» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Oxford, 24 July, 2020). Oxford : Oxford Sciences Ltd. & European Scientific Platform, 2020. Vol. 4. P. 148–152.
10. Дольнікова Л. В., Мукан Н. В. Професійна педагогіка : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 325 с. (Розділи про професійний розвиток та етичну відповідальність).
11. Зеркалов Д. В. Соціальна безпека : монографія. Київ : Основа, 2012. 532 с.
12. Іляш О. І. Принципи побудови індикаторів соціальної безпеки. 2014.
21. Майко Т. Загрози міському населенню в умовах війни. Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : тези Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 24 листопада 2022 року). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2023. С. 506–508.
22. Майко Т. Концепція «human security» як новий погляд на безпеку. Політологічні читання імені професора Богдана Яроша : зб. наук. пр. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. С. 62–65.
23. Майко Т. С. Протидія операціям впливу в інформаційному середовищі. Інформаційне протидія операціям впливу в інформаційному середовищі. Інформаційне протидія операціям впливу в інформаційному середовищі : статті та тези доповідей наук. семінару Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (Харків, 30 листопада 2023 року). Харків : ХНУПС ім. І. Кожедуба, 2023. С. 85–88.
13. Майко Т. С., Колб Р. О. Особливості нормативно-правового забезпечення деяких об'єктів інформаційної безпеки в Україні. Чернігів : Академія ДПТС, 2020. С. 288–292.
14. Новікова О. Ф., Сидорчук О. Г., Панькова О. В. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки : монографія. Київ ; Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с.
24. Пилипенко В. П. Захист культурних цінностей в Україні у зв'язку із російською агресією. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4.
15. Скуратівський В. А. Соціальна безпека українського суспільства та шляхи її забезпечення. Вісник НАДУ. 2011. № 3. С. 194–204.
25. Українське суспільство в умовах війни. 2022 : колективна монографія / за ред. Є. Головахи, С. Макеєва. Київ : Інститут соціології НАН України, 2022.
16. Чеховська М. М., Шлапаченко В. М. Мова як чинник національної безпеки. Серія: Право. 2018. № 3 (61). С. 39–45.

26. Янауер М. М., Корицький Я. Б. Релігійний фактор у системі національної безпеки України: правові механізми захисту. Освітній дискурс. 2024. Вип. 51.

Інтернет-ресурси

21. Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД) — аналітичні записки щодо гуманітарної безпеки. URL: <https://niss.gov.ua/>.
22. Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини — щорічні доповіді про стан дотримання прав і свобод. URL: <https://ombudsman.gov.ua/>.
23. Платформа «Мова – ДНК нації» — ресурси з мовної гігієни та безпеки ідентичності. URL: <https://ukr-mova.in.ua/>.
24. Human Development Reports (UNDP) — звіти про рівень людського розвитку та індекси безпеки. URL: <http://hdr.undp.org/>.
25. UNESCO — моніторинг пошкоджень культурних об'єктів та захист ідентичності. URL: <https://www.unesco.org/>.